

[Peter Nielsen.]

som hånd og med megen social forståelse. Selvfølgelig er det altid en alvorlig opgave at skulle afkræve sine medmennesker flere penge og pålægge befolkningen nye byrder, så jeg anbefaler selvfølgelig ikke forslagene med ubekymret og frejdigt sind. Jeg forstår, at der er en vis irritation hos befolkningen, når vi med mellemrum må møde frem med disse buketter, der ifølge hele sagens natur må være mere eller mindre tilfældigt sammensat. Det var bedst med et fast skattesystem, så befolkningen vidste, hvad den havde at rette sig efter, og ikke med mellemrum udsattes for ubehagelige overraskelser, som jo ejendommeligt nok kommer hyppigst, når vi har gode tider her i landet. Levede vi i et stillestående samfund med en fastlåset levestandard, hvor nye årgange arbejdssøgende var henvist til arbejdsløshed, hvis de ikke kunne skubbe de ældre væk fra produktionen, kunne beskatningen også med vort nuværende system ligge i faste rammer, fordi man ikke skulle udvide samfundsgoderne, men kun holde dem ved lige.

Men heldigvis er Danmark stærkt på vej fremad; produktionen og levestandarden øges år for år, og så godt som alle hænder er i arbejde. Når noget er i bevægelse — og her i den rigtige retning — giver det problemer i modsætning til, når alt ligger stille, og det er problemer, vort nuværende skattesystem ikke kan løse. Skal vi undgå dette årlige blomsterflor, er det nødvendigt, at vi går fordomsfrit til sagen og får et skattesystem, der passer til vor fremskridtstid. Stiger produktion og velstand, stilles der dermed automatisk større krav til de offentlige kasser. De folk, der skal have deres udkomme af skatterne — tjenestemænd, pensionister og mange flere — må også have del i den stigende velstand, og i et rigt samfund stiller befolkningen større krav til samfundsinstitutionerne. Man vil have bedre veje og broer, i det hele taget et bedre transportapparat; man vil have bedre sygehuse, skoler og meget, meget andet. Et udvidet produktionsapparat må også kræve investeringer fra samfundets side, ikke mindst i en forbedret uddannelse.

Når samfundets indtjening og levestandard stiger, følger statens indtægter langsomt

efter, og det er grunden til, at man stadig må regulere med nye afgifter og forhøjelse af de bestående. Befolkningen må yde sit bidrag hertil, pengene skal jo ind. Nu opkræver vi dem i underlige klumper, kommer med efterregninger o. s. v. Det var bedre for skatteyderne, om det kunne ske mere jævnt, så man vidste, hvad man havde at rette sig efter.

Jeg er principielt ikke tilhænger af indirekte skatter. Det ville være bedst at sige til befolkningen, at vil den bo i et velordnet samfund, må den betale sit kontante kontingent herfor og betale det efter evne. Det ville være det mest enkle og det mest retfærdige. Jeg er ikke dogmatisk i den retning, og jeg kan godt se, at de fleste hellere vil betale skatten i små daglige portioner end modtage en for høj skatteseddel. Mange vil hellere betale 25 øre om dagen end 1 kr. om ugen. Ja, her er der jo tale om helt andre talstørrelser.

Jeg har set en del om, at man kan undgå buketten ved påligning af et kvartals ekstra skat. Ideen er vel ikke så værst, men jeg tror alligevel, at den største del af befolkningen helst vil have blomsterne. I øvrigt er der næppe skygge af politisk mulighed for en sådan udvej.

Der appelleres i dag med rette til større privat opsparing, og selvfølgelig vil forbrugsafgifter kontra direkte skatter virke befordrende herpå. Mennesker, der f. eks. vil udvide deres bedrift eller har børn under uddannelse og af den grund spænder livremmen lidt ind, får nemlig også ved forbrugsskatter den øjeblikkelige skattelettelse, medens ellers kun skattesnydere kan skaffe sig direkte skattelettelser. Ved vareafgifter er man altså til dels, men også kun til dels, herre over, hvor meget man vil betale i skat. Min tro på lettelse af den direkte skat ved opsparingsfremmende love og fradrag for det ene og det andet er højst begrænset; de virker desuden ofte uretfærdigt ved deres undergravning af progressionen. Det har heller ikke noget med realistiske skattebetragtninger at gøre, hvis man tror, at man udelukkende kan lægge beskatningen på varerne. Vi vil komme op på et så højt prisniveau i forhold til andre lande, at det ville have ubehagelige virkninger på mange andre områder. Det ville heller ikke kunne undgå at vende den tunge ende nedad,